

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Številke...

Koliko je stala Avstrijo balkanska vojna?

Pariški finančni list »L' Information« prinaša zanimive podatke o naši finančni krizi.

List piše: Zadnja tri leta do novembra leta 1912 je šlo z avstrijskim gospodarstvom navzgor. Borza je imela zaupanje, akcije so stopale, industrija in trgovina sta lepo razvijali. Niti italijansko — turška vojna, niti new — yorski dogodki niso škodovali. Naenkrat pa se je vse izpremenilo — in danes smo v hudi finančni krizi. Ta kriza — pravi list — še ni tako huda, kakor leta 1873: vendar jo bomo čutili še dolgo potem, ko se bodo razmere na Balkanu že uredile.

Malo, zelo malo je manjkalo in v Avstriji bi nastala denarna katastrofa. »N. Fr. Presse« piše o tem: Kaj bi šele bilo, da nismo bili vsi prepričani, da ne pride do vojne. Ta obupni sedanjí položaj je zasluga onih »patriotičnih« hujskačev, ki so hoteli imeti vojno za vsako ceno.

Sedaj jim lahko predložimo številke, da se lahko prepričajo o vrednosti svojega patriotizma, ki ga je cenzura v svoji nevednosti in slepoti podpirala — dočim je preganjala vse one liste, ki so hoteli obvarovati državo velike škode. Če par mesecev bo to še bolj jasno.

Samo meseca oktobra je znašala izguba na kurzh nad 2 milijona kron. Sto in sto ljudi je bilo uničenih. — Vsled moratorija na Balkanu je izgubila industrija 75 milijonov K. Izvoz na Balkan je bil ustavljen — ta izvoz je leta 1911, znašal 400 milijonov kron — za tri mesece se lahko računa zgube 60 milijonov kron. To so direktne izgube na gospodarstvem polju — one pol milijarde ali 500 milijonov kron, kolikor so stale razne vojne priprave, pri tem niti ne računamo.

Sedaj pa poglejmo indirektno izgubo, ki so nastale vsled vojnih dogodkov. Nešteto tvrdk je šlo v konkurz, številno insolventnih je naraslo na 500 — prej trdni denarni zavodi so se začeli majati — 70 milijonov je šlo v nič. Posojilnice so silno trpele. Meseca oktobra so izplačale 52 milijonov kron. Najbolj se je to poznalo na Ogrskem in v Galiciji. Nastala je stiska za denar — oni, ki so nujno rabili kapital so morali plačati 10, 12 ali celo 18 procentov. Amerikansko posojilo 125 milijonov je bilo za poldrugo leto treba plačati po 7 in pol odstotka. Med tem pa je tovarnam zmanjkalo odjemalcev. Treba je bilo delavce odpustiti — nastala je beda in zima se je bližala.

Koliko so trpeli mali podjetniki! Komaj se da popisati ta obupni gospodarski položaj. In zaradi mažarskih volov naj bi bili naši sinovi res sli prelivat kri na Balkan in naj bi

spravili celo državo na kant! Res: edina sreča, da so bili vsi prepričani, da ne bo vojne (tudi tisti, ki so na njo hujskali!) sicer bi bili danes že na robu propada.

Rane teh treh mesecev se ne bodo tako kmalu zacelile — ako pa se ne posreči spraviti nas v ugodno zvezo z Balkanom, pa postanejo te rane lahko nezaceljive in — smrtne. Dolžnost državljanov in nar. gospodarjev je, da uredijo te razmere — sicer nas te številke uničijo.

Značilno je, da so nasprotno vse druge države te dogodke srečno prestale in da se nikjer ni pojavila taka kriza niti v Franciji, ki ima na Balkanu mnogo milijonov, niti v Rusiji, ki je tudi mobilizirala. V tem se vidi, da je bila Avstrija pri vsem najbolj prizadeta, z drugimi besedami, da je bila naša balkanska politika najslabša. »Tagespost« pravi, da bi se iz tega lahko marsikaj naučili za bodočnost.

Gotovo! Toda dosedaj se še ni pokazalo, da imamo za tak pouk — resno voljo.

Oj Ljubljanci, oj zaspanci!

(Konec.)

IV.

Zgodovina je ogledalo naroda. Zdi se mi, da bi bilo koristno, ako bi naši politiki večkrat pogledali v to ogledalo, ker bi opazili marsikaj, kar so že pozabili in kar bi jim zbudilo vest. Razbijati zrcalo, ako pokaže neprijetno sliko, pa je le smešno in dokazuje, da smo nepoboljšljivi.

V dosedanjih člankih sem na kratko opozoril na hibe, zamude in grehe, ki so jih storili naši politiki od leta 1848.—1873. Kdor hoče temeljiteje študirati to najvažnejšo dobo, ki je v svojih posledicah usodna še danes za slovensko politiko, pa naj prečita dr. Lončarjevo študijo »Dr. Janez Bleiweis in njegova doba, dr. Vošnjakove »Spomine« in P. Pojmančeve »Črtice«, na katere sem bil navezan sam. Tam najdejo vse to, kar sem v svojih člankih doslej navedel v dokaz, da je bila ljubljanska oficialna politika medla, mlačna, zaspana, da pa Ljubljanci s to politiko niso bili zadovoljni. Iz tega nezadovoljstva se je porodila končno, le mnogo prepozno opozicija, ki se je organizirala v stranko Mladoslavencev z novim izvršnim glasilom radikalne narodne misli, s »Slovenskim Narodom«. Žal da so zaradi ljube sloge Mladoslavenci leta 1875. pred Staroslavenci odnehali. Tako se je zgodilo, da so mogli Staroslavenci »Novičari« izročiti vodstvo slovenske politike v državnem zboru nemškemu konservativnemu plemstvu. Grof Hohen-

warth, knez Windischgrätz. vitez Schneid in baron Gödel so postali poslanci slovenskih mandator. Nemško plemstvo naj bi pomagalo Slovencem do političnega vpliva! Do leta 1879. so bili slovenski poslanci v konservativnem Hohenwarthovem klubu v opoziciji proti nemško-liberalni vladi ter so govorili prav ostro, a brez uspeha. Leta 1879. pa so stopili pod Taffejevo vlado v večino, kjer so morali molčati in biti zadovoljni z drobtinami. Kanonik Klun, profesor Suklje so z omenjenimi aristokrati vred podpirali Taffejevo vlado vzlic vsem krivicam, ki jih je delala vlada vsem, tudi kranjskim Slovencem.

Leta 1883. so zmagali Slovenci pri kranjskih deželni volitvah tudi v mestih in trgovsko obrtni zbornici ter si priborili zopet večino v deželnem zboru, ki so jo bili izgubili pred leti. Toda slovenska deželnozborna delegacija je bila razklana v katoliško in narodno stranko, in edinstvo v slovenski politiki je bila pokopana tudi javno. Dr. Mahnič je izdelal zistem slovenskega kulturnega in političnega delovanja na katoliškem stališču, narodnost se je priglasi la za pagansko načelo, vsaka svobodna misel v književnosti se je razkričala za smrtni greh. Mahničeva načela je odobril prvi katoliški shod v Ljubljani leta 1892., in začel se je besni domači boj strank. Katoliška stranka se je naglo organizirala, rasla, dobila veliko večino v državnem zboru in je postala brezobzirno bojevit in izrazito klerikalna. Narodna stranka je imela tudi več shodov zaupnih mož, a ni mogla tekmovali ter se je držala le v mestih in trgovsko obrtni zbornici, na kmetih pa je hitro izgubljala tla zaradi nasilnega terorizma duhovščine ki je v politično agitacijo zlorabljala prižnico in izpovednico.

V deželnem zboru ni imela do leta 1905. večine nobena slovenska stranka in Nemci so bili jezicek na tehtnici, ki se je nagibal zdaj na levo zdaj na desno.

Leta 1882. je postal občinski svet ljubljanski povsem slovenski ter je slovenska magistratni uradni jezik. Od leta 1896. do 1910. je bil

na čelu občinskega sveta župan Iv. Hribar in ta doba je za Ljubljano najčastnejša v dosednji zgodovini. Odločno slovenski in slovanski duh je vel v našem mestu, kjer smo doživljali ne le popoln preporod Ljubljane v stavbnem oziru, nego tudi neprestan napredek v vsakem oziru. Ljubljana je postala živahno moderno mesto, kjer sta cvela obrt in trgovina, v kulturnem oziru je prednjačila vsem drugim slovenskim mestom ter bila politično središče vsega Slovensva. Vršile so se velike slavnosti, znameniti kongresi, zleti in velike skupščine. Ljubljana je postala znana vsem Slovanom kot zavedno, narodno, napredno, veselo in gostoljubno središče vseh Slovencev.

Ulice so dobile čisto slovensko lice. Ideji združene Slovenije se je pridružila slovanska ideja in bratstvo med jugoslovanskimi župani in občinskimi sveti se je razširilo tudi na jugoslovanska kulturna društva, jugoslovanske literature in upodabljajoče umetnike. Slovenski politiki Stajerske, Goriške, Primorske in Koroške so imeli v Ljubljani sestanke s kranjskimi, in narodno radikalna misel je hodila za istimi cilji po istih potih. Ljubljana je postala res srce naroda in ljubljanski občinski svet je bil resonančno dno, ki je odmevalo po vsakem važnem, Slovencev ali sploh Slovanov tičočem se dogodku. Ljubljanski občinski svet je postal slovenski forum. Vsi žarki slovenske ljubezni in ponosa so se združevali v gorišču Ljubljane in živeli smo res svoje življenje.

A ta svetla doba je trajala prekratko. L. 1905. si je priborila Slovenska ljudska stranka večino v deželnem zboru kranjskem ter je z novim opravičnim zadavila vsako ostrejšo opozicijo narodno napredne stranke. Naprednjaki so si izgovorili, da se sme poslej vsaka premena deželnozbornskega volilnega reda izvršiti le s kvalificirano večino in bili so prepričani, da je kompromis pošten. Mislili so, da imajo svoje mandate zavarovane, a bili so prezaupni. Deželnozbornski volilni red se sklicuje na občinski volilni red, ki ga Ljudska stranka brez kvalifi-

Politične pesmi.

Nekaj resnic.

Kdor v čebelnjaku zastoj je in nič ne dela — ta je trot —

Kdor vedno čita, — nič ne ve, ta je navadno idiot. —

Kdor vedno si želi vojske in stroškov — ta je patriot —

Kjer pot nadalje več ne gre tam je navadno plot. —

Pravilno je, da bolj doni, kot polni sodi, — prazen sod,

Ker svet resnice ne želi, zato je v njem vse polno zmot.

Večini slabo se godi, ker drug ima preveč dobrot —

Tako vam pel predpustne dni je pevec Samorod.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovi ulici šte. 3

je od 1. januarja 1913

zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne

vloge na

4½ od sto.

Rentni davek od obresti plačuje sama.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»No, vidite,« je rekel kralj Rablén, pravkar sem storil vse za vas, kar je bilo v moji moči...»

»Rešili ste Doleta, sir! Ah, hvala — hvala vam, moj velikodušni kralj!«

»Ne, ne, to je še prezgodaj, dragi doktor! Hotel sem samo reči, da sem storil poslednji korak, da rešim Doleta, ako bi bilo še mogoče...«

»In kaj, sir?«

»Nič ne pomaga. Inkvizicijsko sodišče ima stvar že v rokah. Zdaj treba iti do konca.«

»To je visoka politika, mojster; v Franciji bi se nehalo vse spoštovanje do pravičnosti in do vere, ako bi vera in pravičnost ne bili več neklonljivi na svoji poti...«

Zdaj je Rablén umolknil.

Francovo razlaganje je bilo plod državniškega mišljenja tistih časov, polnega surove silovitosti in divje, trmoglave linavščine, ki tvori neomajno moč despotov, rodi povsod Doletovske atere in kopiči krivico, dokler se ne zgodi, da razburi takšna afera narod toliko, da se dvigne trepetaje zoper strašno krivičnost pravice, ki je nekaj zaupal vanjo. Rablén je bil premagan. Govoril

je o človečnosti, pravici in poštenosti — kralj pa mu je odgovoril: visoka politika ne pusti tega.

Razumel je, da je Dolet žrtvo van brez rešitve, in ni maral odgovoriti Francu I., ki mu je prigovarjal, boječ se zameriti doktorju.

»Pomirite se, mojster. Ako ne pojde drugače, kakor da je Dolet obojen kljub svoji nedolžnosti, ki se tolikanj zavzemate zanj, si hočem prizadevati, da mu rešim vsaj življenje.«

Filozof, čuteč se zdrobljenega po ogromni gori krivice, ki jo je bil izkusil premeniti, je sklucil rame — v znak slevesa ali v znak obupa — kdo ve?

»Kaj bo pa s tistim zdravilom?« je povzel kralj z boječnostjo osramočenega človeka.

»Napravim ga, sir.«

»Ali mi obljubite, mojster, da bo jutri gotovo?«

»Obljubim vam, sir.«

»Primem vas za besedo.«

»Sir — nisem je prelomil nikoli!«

S to besedo, ki je zadela Francu I. kakor bič, se je Rablén naklonil, odšel iz kraljeve sobe s srcem prekipajočim bolečine, ter se zaprl v laboratorij, ki so mu ga bili uredili z največjo naglico...

LIV.

Diana Poatješka.

V trenutku, ko je Rablén odhajal iz kraljeve sobe, se je godil v eni

izmed sosednjih prizor, ki je bil sicer nem in ga je igrala ena sama oseba, ki pa mu vendar ni mogoče odreči usodne važnosti.

Treba je, da kratko opišemo bralcu kraljevine razmere.

Da si prišel v kraljeve prostore, si moral prehoditi pet ali šest ogromnih dvoran, napolnjenih z vsem velikepompnim razkošjem, s katerim je izkušal Franc I. imponirati odličnim gostom, zavedaje se, da ustreza tudi njegovemu lastnemu temperamentu.

Slike Ticianove, Rafaelove in Perudzinove so krasile stene in stropi teh prostornih sprejemnih salonov.

Ako si prehodil te prostore, kjer je vrvela semtertja množica dvorjanov, straž in oficirjev, kjer so čakali tuji poslaniki in se je bliščalo vse razkošje in vsa moč gospodarja Francije, si dospel v nekakšen ozek prečni hodnik.

Tu so se začeli prostori kraljevega osebnega stanovanja.

Prva je bila predsoba, kamor so smeli samo kraljevi ožji znanci; na desni so vodila vrata v kraljev kabinet, na levi pa sta ležala dva salona. Za kabinetom je imel kralj svojo spalnico.

Na drugi strani je bilo prestolonaslednikovo stanovanje.

Zid se je dvigal tam in zapiral ozki hodnik, ki smo ga pravkar omenili.

Posledica te razporedbe je bi-

la, da se je prestolonaslednikovo stanovanje sicer tišalo kraljevega, toda priti si mogel vanj le po dolgem ovinku.

Za kralja se je končaval Luvr s steno njegove sobe.

Za prestolonaslednika se je Luvr šele začeljal s to steno.

Soba, ki jo je ločila ta stena od kraljeve, je bila nekakšen kabinet, na pol salon, ki ga je delil drug hodnik od pravega prestolonaslednikovega stanovanja.

V tem kabinetu se je kaj pogosto posvetoval prestolonaslednik Henrik z njo, ki jo je imenoval svojo Egerijo ali svojo Modrost, to je svojo ljubimko Diano Poatješko.

Stopimo zdaj v ta prestolonaslednikov kabinet, v trenutku, ko je poizkušal Rablén poslednja sredstva, da bi rešil Stefana Doleta.

Zenska je sedela ob zidu v ozadiju sobe.

Dvigljala je bila konec temnordeče baršunaste preproge, ki je odevala steno, ter odkrila okroglo, zamreženo luknjico, podobno luknji pečne cevi — če bi bili poznali železne peči v tistem času.

Ta ženska je bila sama v kabinetu.

Pritiskala je uho na omrežje luknjice.

In kdor bi se bil približal v tem trenutku bi bil slišal razločno mrmanje dveh glasov — Rablénjevega in glasu Francu I.

Tako si slišal v prestolonasled-

nikovem kabinetu vse, karkoli se je govorilo v kraljevi sobi.

Kdo je bil dal izdolbsti to luknjico? ...

Nad vse verjetno je, da je bila Diana Poatješka, preden se je naklonila Henriku, že priljeznica Francu I.

Diana, dasi ženska od nog do glave, se je vendar odlikovala vedno bolj z glavo nego s srcem. Nje čudovita lepota, ki si jo je ohranila po čudovitem privilegiju narave tik do svoje smrti, je pomagala njenemu diplomatstvu, in njeni častihlepnosti mnoge bolj nego njenim ljubezenskim željam.

Ali je dala nemara ona izdolbsti to luknjo v nekdanjih časih, da je mogla nadzorovati kralja.

To je zelo verjetno.

Gotovo je, da je ona edina vedela za to indiskretno uho, ki je bilo vedno odprto, da sliši besede Francu I.

Povedali smo že par besed o značaju te hladne častihlepnice. Izpopolnimo jih in dodajmo, da so se dvigale tajne Dianine sanjarije do višin, ki jih ne bi bila slutila živa duša. Morda je sanjarija celo, da zasede nekoč francoski prestol ob strani bodočega kralja Henrika. Gotovo je, da si je že za živih dni kralja Francu I. pripravljala moč in avtoriteto za takrat, ko ovenčajo prestolonaslednika — s kraljevsko krono.

(Dalie.)

čirane, večne v deželni zboru lahko izpremlja, kakor ji kaže. Tako je ljudska stranka leta 1911. Spravila v ljubljanski občinski svet vrsto svojih pristašev ter je odprla pot do nove moči tudi Nemcem. Ljubljanski občinski svet ni več le slovenski vsled terorizma politikov stare Bleiweisove devize: Vse za vero, dom, cesarja! Okoličanje odločajo danes v Ljubljani in vsak priziv je odbit. V državnem zboru pa delajo klerikalci le strankarsko politiko.

Tako leži danes nad belo Ljubljano težka megla. V jasnem simbolu je povedal nekdanji radikalni občinski svetnik dr. Ivan Oražen svoja čustva, vračajoč se iz Srbije v Ljubljano: »Ko smo se pripeljali na naša tla, je začelo deževati in goste in temne megle so se vlačile po zemlji. Zrak je bil gost in nekako tiščalo nas je v prsih... In »Dnevov« članek »Kam?« iz Prage dokazuje, da tišči še marsikoga v prsih.

Glasiło oficialne napredne politike in taktike piše o zmotah in o škodljivosti neodvisnih listov radikalno narodnega in svobodomiselnega programa. To pesem poznamo že iz Bleiweisovih časov. Volilec, molči in voli! Ne izprašuj ničesar, ne dvomi, zlasti pa nikar ne kritikuji! Ker sicer si škodljivec in — lop! po tebi. Nič dela ni videti, a prav je tako. Ne sliši ničesar, a modro je tako. K vsemu se kima, ničemur ne ugovarja, za nič ne manifestira, toda tako je dobro. Mraz, tišina in mir vsepovsod. A molči in ploskaj! Če pa bi kdo rekel, da so Ljubljanci zaspenci, kakor poje že stara naša narodna pesem, reci mu: Zgodovina laže!

No, dobro, pa spimo dalje, dokler nas ne vzdrmi za hip zopet klic: »Disciplina! Volilska zvestoba na dan!« Da bi le ne pisala nekdanja zgodovina tudi o naši sedanjih dobi tako, kakor piše o turški armadi: »Vojaki prav dobri, a generali — slabiči!« Iv. K.

Turčija pred odločitvijo.

PORTA ZA MIR.

Dunaj, 21. januarja. »Carigraski dopisnik »Neue Freie Presse« prinaša sledečo senačno vest: Mir je osiguran. Ministrski svet je odobril načrt velevalsti in čaka samo še na sankcijo od strani velevalsti. Turški odgovor na noto bo najbrže izročen poslanikom v četrtek.

Dunaj, 21. januarja. V tukajšnjih krogih pričakujejo turški odgovor na noto velevalsti v četrtek.

SRBSKI MEMORANDUM O ALBANIJU.

London, 21. januarja. »Reuter Bureau« poroča, da je srbski mirovni delegat dr. Vesnić danes popoldne posetil Greya in mu izročil memorandum, v katerem so orisane vse srbske zahteve glede Albanije.

London, 21. januarja. Danes popoldne so srbski mirovni delegati izročili Greyu in vsem poslaniškim delegatom memorandum srbske vlade glede ureditve mej bodoče avtonomne Albanije. Memorandum je zelo obsežen in motivira stališče srbske vlade v tem vprašanju na temelju gospodarskega, etnografskega, geografskega in mednarodnega materiala.

SKLICANJE VELIKE TURŠKE SKUPŠČINE.

Carigrad, 21. januarja. Po dolgi debati je včeraj turški ministrski svet

sklenil sklicati veliko turško skupščino za jutri dopoldne. Skupščina bo odločila o miru ali vojni.

OJAČENJE SRBSKEGA TOPNIŠTVA.

Belgrad, 21. januarja. Preko Soluna je dospela sedaj zadnja partija nove srbske artiljerije, naročene na Francoskem in sicer 20 baterij havbic in 12 poljskih baterij.

DEMENTI O ODHODU RUSKEGA POSLANIKA HARTWIGA IZ BELGRADA.

Belgrad, 21. januarja. (Uradno.) Nekateri listi so poročali, da je ruski poslanik v Belgradu Hartwig za dalje časa odpotoval v inozemstvo. Hartwig je odpotoval predvčerajšnjem samo do Skoplja, ker je spremljal neke višje ruske oficirje, ki so si ogledali novoosvojene srbske kraje.

VELIKI VOJNI UKAZ V SRBIJI.

Belgrad, 21. januarja. Včeraj je »Straža« poročala, da namerava vojvoda Putnik odstopiti, ker je tudi novi vojni minister prišel z njim v nesoglasje. Vse te vesti so popolnoma izmišljene. Veliki vojni ukaz izide v najkrajšem času.

AZIJSKI MOHAMEDANCI NA DELU.

Iz Londona prihajajo v zadnjem času vesti, ki so, za slučaj da odgovarjajo resnici, vse preje kot vesele. Odkar so balkanske zaveznice na vsej črti napredovale, je bojda v Aziji med tamošnjim mohamedanskim življenjem opažati nevarno gibanje, katerega namen naj bi bil, pripraviti Anglesko, ki ima v Vzhodni Indiji do 100 milijonov mohamedanskih podložnikov, do tega, da med zaveznicami posreduje v korist evropskih mohamedancev, oziroma Turčije. Odbor Vseindijske lige v Londonu je imel, tako poročajo listi, pred dnevi protestno zborovanje, na katerem so opozarjali vodje te lige Anglijo, na nevarni položaj, ki se bojda pripravlja v Vzhodni Indiji. Tamošnji Mohamedanci smatrajo postopanje evropskih velesil in prav posebno Anglije, napram Turčiji kot nekaj, vse Mohamedance ponižujoče in njih versko čustvo žaleče. Če bi velesile, oziroma Anglija, v zadnjem trenutku ne predrugačile svojega postopanja, grozi Vseindijska liga z ustatjo, ki bi bila grožnja od one leta 1852, kajti tokrat bi ne igralo le plemensko sovraštvo velike uloge, pač pa v prvi vrsti versko. Znaki, da vre med Mohamedanskim indijskim prebivalstvom angleške krone in, da izbruh ni več daleč, so najti že v atentatu na angleškega podkralja v Vzhodni Indiji, ki se je nedolgo temu odigral. Na tem zborovanju se je sprejela bojda tudi spomenica, ki se v zelo ostrih in grozečih besedah obrača do »kristjanskim« evropskim velesil, v korist evropskih mohamedancev ozir. Turčije, kot zaščitnice Mohamedanstva. — Te vesti je za sedaj pač sprejemati z največjo rezervo. Treba bo počakati, da se vidi, v koliko izvira ta protest v resnici iz mohamedanske inicijative in v koliko iz — evropske. Znano je pač vsakomur, da Angliji ni ljubo, videti napredovati ni jedno ni drugo velevalst, tako v Evropi, kot izven te. Ko je bila n. pr. Japonska pred leti v Rusko-Japonski vojski zmagovita, je Anglija kot odgovor na povzdigo moči Japonske takoj silno pomnožila svoje bojno brodovje v Indijskem oceanu, ter vrhu tega še osnovala močnejše postaje bojnega brodovja po svojem otočju v Velikem oceanu. Istotako oborožuje Anglija vedno hu-

je in huje svojo mornarico v Evropi nasproti Nemčiji. Do sedaj je bila v Sredozemskem morju varna vsaj pred Rusijo. Kakor hitro pa pride še konečno do popolne — tudi diplomatske zmage balkanskih zaveznic, pa bo tudi Rusija zahtevala svoj delež in to je čisto naravno. Če zahteva trozveža neutralno samostojno Albanijo, bo zahtevala Rusija odprto pot skozi Dardanele za svoje bojno brodovje. Da pa bo tudi Rusija potem začela dvigati moč svojega črnomoškega brodovja in s tem tudi postala faktor prve vrste v vprašanju Sredozemskega morja vevlasti, je naravno. Sicer obstoja med Rusijo, Anglijo in Francijo trozveža — takozvana tripelententa, — vendar, Angliji — še ni bila nikdar zaveznica kakšne druge države dalje, kot, dokler ni imela od nje posrednega dobička in, dokler je ni vsaj deloma nadvladovala. Z močjo in rastjo Balkanskih zaveznic pa bo dela rasla tudi, kot že rečeno, moč Rusije. Izključeno torej ni, da je vsa »Vseindijska« stvar le nova spletk — Anglije same. Počakajmo.

Slovenska zemlja.

Dopis iz Huma na Sotli.

Prejeli smo iz Huma na Sotli oč prijatelja našega lista sledeč dopis: Ko smo se pred nedolgo temu vozili z vlakom, smo se prijatelji pogovarjali, kaj nas še vse čaka. Ne mine niti 20 let, pa je že zopet vse dražje, kot je bilo popreje. Zemlja se spreminja, pridelki postajajo dražji in za drag denar se ti ni mogoče do siteda najesti. Posvesta pridejo na boben, ljudje odhajajo s trebuhom za kruhom! Po Hrvaški je še dokaj malih posestnikov, a primanjkuje rok, ki bi zemljo obdelovali. Ravnotako je na Kranjskem, koder hodijo ljudje prve čase po svetu, a se vračajo prazni in brez upanja za pobiljšek — pravi berači. Povsodi je ljudi na izbero, tu, kot v Ameriki. Nekoliko bolje je na Štajerskem. Tam je vsaj mnogo tovarov, v katerih se dobi vsaj nekoliko zaslužka. Po Kranjski se še najde tu pa tam kakšen kmet, ki bi vzel hlapca, če bi mu zastopni delal in garal, da bi njemu samemu ne bilo potrebno. Kmečki hlapec pa je največja sirota, zakaj, na stara leta je istotako revež in berač. Tudi po velikih posestvih ni nič boljše. Mesto, da bi se dalo otrokom takih posestnikov delo doma, se jih podi v tujino. In kaj je slabše, kot iskati kruha vse drugje in samo tam ne, koder je človeku, tekla zibel in je preživel leta rane mladosti v veselju in zadovoljnosti. — Tako piše po lastni izkušnji priprost a razsoden človek, ki je gotovo že prehodil in videl mnogo sveta. Op. uredništva.

Andrej Murk, Hum na Sotli.

Iz Maribora.

Kot že znano, je bil tukajšnji protestantovski pastor Mahnert od protestantovskega »Bunda« v Boonu odpoklican iz Maribora, da prevzame tamkaj mesto generalnega tajnika imenovane zveze. Stvar je v Mariboru bila zelo živahno komentirana, kajti v široki javnosti si ni ohranil Mahnert nič več onih simpatij, katere si je sčasoma bil v prvi dobi svojega pastirovanja dobil. Vsa nemška mariborska klika je seveda hitela inscenirati komedijo in v ponedeljek je šla deputacija za deputacijo do Mahnerta, da ga vendar še konečno pregovori. Mahnert, moč najbrže ni nič drugega pričakoval, je seveda obljubil — da ostane ter ta svoj sklep tudi nemudoma — mu-

dilo se mu je bojda na vse pretege — javil v Boon. Že v prvem poročilu smo trdili, da je Mahnert izgubil mnogo simpatij, to pa vsled svoje brezobzirnosti in vsenemške nestrpnosti. Človek bi pričakoval, da je Mahnert vsaj soc. demokraciji dobrodošla oseba. Stvar je ravno nasprotna. Baš med socialno demokracijo se je Mahnert tekom časa najhuje kompromitiral in danes ga ne marajo niti oni, ki so se poluteranili. Mož bo torej še nadalje delal zgago po Mariboru in širil germanško protikulturno ter »Hochenzo-lern« idejo, kažoč mariborskim renegatom v zlati pruski raj.

Dnevni pregled.

Dr. Kramar je govoril. Na strankinem shodu v Nymbergu je govoril dr. Kramar o svoji politiki. Ker smo zandijci prinesli nekoliko kritike o mladočehski politiki — prinašamo danes par odstavkov iz dr. Kramarvega govora. Zaradi vojaških predlog pravi dr. Kramar, je češka večina glasovala zato, ker je napačno, ako se pusti, da državno politiko obvladajo samo Nemci in Mažari, treba je da se uveljavijo tudi Slovani. Zato je treba, da so zastopniki češkega naroda glasovali za državne potrebe. Ako Nemci in Poljaki iz sebičnosti delajo državno politiko in tvorijo vladne stranke, zakaj bi tako ne nastopali Čehi, ki toliko žrtvujejo za državo. Seveda ni s tem rečeno, da se mora vsaka vlada podpirati, ampak če se bje, naj se vdari tja, kjer boli, ne tja, kjer nas najbolj boli. Čehi bodo pokazali zobe pri vodovodnem zakonu. Temu zakonu ne nasprotuje vlada, ampak alpski Nemci in Slovenci. Slovenski odpor je češkim poslancem tem bolj neprijeten, ker so Čehi ravno z ozirom na Slovence popustili od obstrukcije za časa Körberja — in ker se je češka delegacija, proti lastni koristi udeležila s Slovenci obstrukcije proti laški fakulteti. Ako se bo slovenska in ukraljska obstrukcija proti češki vodovodni akciji nadaljevala Čehom ne bo nič drugega preostalo, kakor da bodo uredili svojo politiko brez obzira na Slovence ali Ne-slovane. Pri vodovodnem vprašanju so prizadeti tudi češki Nemci, ki bodo glasovali za predlog in to bo tudi upiralo na Češko-nemško spravo. — Tako je govoril dr. Kramar v nedeljo in v terek so se že pokazali prvi pojavi nove slovenske politike v parlamentu. Zgodilo se je tako: Dr. Krek je odseku podal svoj referat. Češki poslanci so pa zavzeli nasprotno stališče in mladočeh dr. Franta je predlagal, da se posvetovanja o tem zakonu za 4 tedne odložijo. Med živahnimi protesti Slovencev je večina ta predlog sprejela. Slovenci so Čehom klicali: »Pri Filipih se vidi-mo!« To se nanaša na vodnogospodarski odsek, kjer so Čehi vladi predložili zelo velike račune. — Politika Čehov in Slovencev gre v parlamentu torej vsaka svojo pot — in sedaj bomo čakali, kako bo pri Filipih in kdo bo imel korist od te politike.

Če ne z lepo pa z grdo mora biti konec pisanju neodvisnih listov, tako piše včeraj »Slovenski Narod« in se jezi nad nami zaradi Cvičkarjev, zaradi Radovljice, zaradi Trsta itd. Mi smo že včeraj povedali, kako je stvar. Z napredno stvarjo je stalo v Radovljici slabo že davno prej, predno so Cvičkarji zagledali beli dan. In še marsikje po naših malih mestih je bilo tako, da so dobili kle-

rikalci s svojim delom več in več veljave. Sedaj pa naj bi bilo tej misli izgovor to, da se preveč tiska. Mi mislimo, da se še premalo tiska in da bi bilo bolje, da bi se še bolj odkrito povedalo. Sicer pa mi nismo glasilo narodno-napredne stranke, in si ne damo ukazovati, kaj naj pišemo. Svoj program smo poljsnili v 1. številki letošnjega leta in pojdemo za njim, tudi če bo kdo hotel napraviti konec z lepo ali z grdo.

Glejte, isti dan, ko je »Slovenski Narod« napadel neodvisne liste, češ da napadajo nar. napredne može, je prinesel »Slovenec« sledečo notico: Volitev v okrajni šolski svet. V ponedeljek, dne 20. januarja, se je vršila v Radovljici pri c. kr. glavarstvu volitev zastopnika kmečkih občin za sodni okraj Radovljica. Volitve se je udeležilo čez 70 občinskih svetovalcev in županov celega sodnega okraja. Zastopnikom kmečkih občin v okrajni šolski svet je izvoljen dr. Janko Benedik, zdravnik na Bledu, in njegovim namestnikom Janez Finžgar, župan na Breznici. Dobila sta večino glasov, prvi 59, drugi 71; nekaj glasov je bilo razcepljenih. Liberalci niso dobili niti enega glasu. Cel okrajni šolski svet radovljiški je razyen dveh zastopnikov učiteljskega popolnoma v rokah somišljenikov S. L. S. — Tako gre naprej že nekaj let. Stiskajte pesti — to je tudi tortura.

Revolverski duhovniki. »Slovenec«, glasilo katoliških duhovnikov, je moister v častikraji in v obrekovanju svojega bližnjega. Posebno rad pa se zadirja v napredno učitelstvo. Ker pa z resnico in dokazi ne more na dan, pa zavija in laže kakor cigán. Tako je storil tudi v ponedeljkovi številki, kjer je prav po jezuitski metodi iztrgal par vrstic iz »Učit. Tovariša« ter jih po svoje povil in prikrojil. Poglejmo, kako zna eklesmenatar zavijati in lagati. »Učit. Tovariš« je ponatisil članek »Save«, ki piše o tragični smrti učitelja Brusa, ki si je končal svoje mlado življenje zaradi tega, ker ni dobil draginjske doklade. »Sava« oz. »Učit. Tovariš« piše: »Taka krivica boli vsakega, krivica razburja. Zato kličemo na naslov tistih, ki so vzrok teh krivic: Stojte! Nazaj na pot pravice in poštenosti, dokler ni prepoznano! Revolver, ki je bil tu obrnjen v lastno telo, bi se utegnil v roki skrajno razburjenega človeka — zasukati. Naloga vseh poštenomislečih — piše »Sava« oz. »Učit. Tovariš« dalje — je, da pomagajo streti to neznošno strahovlado, da jo pohodijo in pomandrajajo, kakor se pokonča in uniči strupen gad!« Tako torej »Učit. Tovariš« oz. »Sava«. Revolverski duhovniki pa so te besede v »Slovencu« takole zasukali: »Revolverski učitelji.« »Učit. Tovariš«, glasilo naprednih učiteljev grozi z revolverjem. Proti oblasti piše, da »se mora streti to neznošno strahovlado, da jo pohodijo pomandrajajo, kakor se pokonča in uniči strupen gad,« in poziva, da se mora »revolver, ki je obrnjen v lastno telo (slučaj Brus) — zasukati.« — S takim argumentom svoje izobrazbe, hoče naša duhovščina, ki se zbira okolu »Slovenca«, gojiti ljubezen do bližnjega in širiti mir med ljudstvom. Mi bi pa lahko vprašali duhovsko oblast, ali je dovoljeno duhovskemu glasilu priobčevati taka zavijanja in obrekovanja? Eklesmenatar bi moral zaradi častikraje in obrekovanja v zapor!

Noblova ustanova. Kakor je odbor Noblove ustanove norveškega državnega zbora razglasil in sporočil c. kr. notranjemu ministrstvu, so

M. ARCIBAŠEV:

Upor.

(Dalje.)

»Ne drznite se mi ugovarjati!« je zapiskala baronica.

Saša je molčala.

»Spet mlekko... Kolikokrat je zavrelo?«

»Dvakrat.«

»Ni res. Lazete... zavrite ga še enkrat.«

»Ali, Boga mi, dvakrat,« se je nasmehnila Saša.

»Jaz pa pravim, da ne... kako si upate ugovarjati. In pravim, zavrite še enkrat.«

Saša je odšla dol.

Zunaj se je že polagoma razsvetlilo in po koridorih je postalo svetlo in toplo. Skotki ogromna okna so se vlivali celi potoki solnčnih žarkov, ali bolnica jih ni zapazila, ker je bila napolnjena s svojim, neveselim, težkim, umirajočim življenjem. Tudi Saša ni zapazila te svetlobe in toplote, opravljala je naporno, brezradostno delo, privzdigovala bolne, hranila jih, dajala jim zdravlja in nato obedovala spodaj v podzemni jedilnici.

Po obedu se je Saša nanovo sprla s svojo bolnico.

»Mrha!« je kričala baronica in se dušila v solzah in onemogli bes-

nosti. »Kako se predrznete govoriti tako grobo z menoj! Ali ne veste, kdo sem jaz in kdo ste vi!«

Saša se je prestrašila in je bila globoko razžaljena. Odkar je bila odšla iz javne hiše, ni nihče kričal nanjo tako, in že se ji je zdelo, da jo ne bo nihče več zmerjal, ker zdaj nihče nima pravice do tega.

V tem rezkem kriku pa je zopet zaslišala ista žaljenja, s katerimi so jo obsipavali v prejšnjem življenju; zazdela se ji je za trenutek, da zopet sedi na tleh, zakrivajoč obraz z rokami, a na glavo in hrbet se ji boleče usipajo udarci »gospodinjic«.

In ko je bolnica slednjič utihnila, zopet pobeldela, namršila obrvi in jo urno, trnoglavno sunila s slabotno pestjo v ramo, je Saša naenkrat zajokala, zakrila obraz z rokami in odšla iz sobe.

»Moj Bog, moj Bog,« je šepetala, »da bi kmalu, da bi hitreje prišla v resnično življenje!... Kaj je to... to... Mitjenka, mili moj! Zakaj je...«

A sama ni vedela, kaj je pričakovala od njega.

Tako je minil dan, težek in žalosten, brez solca in radosti.

Tik pod večer je prišla postrežnica in poklicala Sašo.

»Nekdo vprašuje po vas,« je rekla.

»On je prišel! A jaz... o, nemumica!« je vzkričnila Saša skoro na glas in stekla, lahka in vesela vsa zamirajoča od ljubezni in pričakovanja nečesa neverjetno-radostnega, svetlega, po koridoru.

Semjonov v slabi, dolgi suknji, raztrgani pod pazduhami je stal na koridoru s čepico v rokah.

»Ali ste vi Kozodejeva?« je vprašal srdito; a srdil se ni nanjo, temveč na stiskanje in bolečine v prsih, ki so se ta dan še pojačile.

»Da,« je odgovorila Saša in se ustavila osupla pred njim.

»Rosljavljav me pošilja k vam,« je rekel Semjonov.

»Ah, prosim,« je odgovorila Saša zmedeno in zardela. »Saj vendar niso bolni,« je dajala preplašeno.

»Ne, zdrav je... bržkone,« je srdito odgovoril Semjonov in zakašljaj.

Saša je molčala.

»Rosljavljav me je prosil, naj vam sporočim, da on zdaj odpotuje in da ga najbrž dolgo ne bo nazaj... to se pravi, tisto ni res, temveč jednostavno... tu imate denar,« je kričnil Semjonov s besnostjo skozi kašelj, gledal v stran ter izvelel iz žepa zavojček, ki ga je sam zjutraj skrbno zavil, »in ako vam tukaj ne ugaja, tedaj vam preskrbi... mesto pri kaki šivilji, madam Elci, ali podobno...«

Saša je molčala. Semjonov je pogledal nanjo s čudenjem in stal pred njo, moleč ji nerodno denar.

Bilo je tako tiho, da se je čulo, kako hodi nekje nekdo, drsa s čevlji in pljuje nekam zelo glasno.

»Vzemite denar,« je spregovoril Semjonov srdito.

V glavi se mu je vrtelo od slabosti, in v ušesih mu je zvenelo; že mu ni bilo mar nikogar in ničesar več na svetu, samo topa, vrtajoča bolečina je pekla v prsih.

Saša je vzela.

»Druzega nič?« je vprašal Semjonov.

»Nič.« Saša je komaj premaknila ustnice.

Semjonov je molčal nekaj časa. Nato je rekel:

»No, zbogom.«

»Zbogom.«

Semjonov je odšel s ukrivljenim hrbtom in pokajšljeval.

Saša je stala dolgo in tiho gledala na hrbet študentovske suknje, ki se je pomikala po stopnicah navzdol; nato je dela denar v žep in odšla v spalnico. Tam je legla na posteljo in se zvila v klopčič, kakor da si prizadeva, da bi je nihče ne videl.

»Ali ste bolni, Kozodejeva?« je vprašala postrežnica.

»Slabo mi je,« je tiho odgovorila Saša.

»Tukaj se hitro dobi kaj!« je rekla postrežnica s sovraštvom proti nekemu. »Preskrbela bom za vas namestnico, vi pa le ležite. In temperaturo zmerite.«

»Dobro,« je odgovorila Saša pokorno.

Na tej postelji z malim, trdim vzglavjem, katerega je pomnila vse življenje, je Saša preležala ves večer in vso noč.

XIII.

Pred njenimi očmi so se vrtili zlati krogi in se raztapljali v temi; znani obrazi, prizori in ljudje so priplavali, ostali in zopet odbežali drug za drugim, kakor da jih odnekod razločno obsvetljuje čudovita notranja svetloba. Vse, kar je Saša videla in slišala te dni, je vstajalo pred njo in jasno je čutila, da se je pretirala tista vez, ki jo je sklenila pravzaprav le ona, da je zdaj ravno tako sama, nikomur potrebna in nesrečna, kakor je bila preje.

»No, kaj... ako me ne ljubi, me pač ne ljubi,« je mislila mehanično in strmela v mrak, kjer so že čakali prejšnji znani obrazi. »Jaz sem mislila... ej, česa nisem jaz vsega mislila... Ali mar kdo ljubi takšne?... Ne pozabi na svoje mesto!«

(Dalie.)

Novo došla v kavarni „Central“

damska tamburaška kapela „Varaždinac“

koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

za razdelitev mirovne nagrade te ustanove v letu 1913. merodajni sledeči pogoji: Da pridejo prosilci pri razdeljevanju mirovne nagrade Noblove ustanove dne 10. decembra 1913 sploh v poštev, morajo biti predlagani Noblovemu odboru norveškega državnega zbora pred 1. februarjem 1913 po kaki za to poklicani osebi. — Pravico do tega predlaganja imajo: 1. Sedanj in nekdanji člani Noblovega odbora norveškega državnega zbora in priselci člani norveškega Noblovega zbora; 2. Členi zakonodajnih zastopov in vlad različnih držav, kakor tudi člani medparlamentarne komisije; 3. Členi stalnega razsodišča v Haagu; 4. Komisijni člani stalnega mednarodnega mirovnega urada; 5. Redni in izvenredni člani zbora za mednarodno pravo; 6. Vseučilišni profesorji za pravo in državno vedo za zgodovino in modroslovje; 7. One sebe, ki so prejele mirovno nagrado Noblove ustanove. — Mirovna nagrada se prizna lahko tudi kakemu zavodu ali neki družbi. — Po členu 8. ustanovnih pravil Noblove ustanove mora biti vsak predlog podkrepjen z razlogi in opremljen z onimi spisi in drugimi dokazili, na katera se opira. — Po členu 3. se sme pripustiti samo take spise k tekmovalni, ki so bili v tisku objavljeni. — Nadaljnji pojasnil dobe lahko osebe, ki so upravičene za predlaganje, pri Noblovem odboru norveškega državnega zbora v Kristianiji, Drammensveie 19.

Neki trot se prav neumno zaganja v nas vsled nedeljskih telegramov. Vest o grški zmagi so imeli v nedeljo poleg »Dneva« tudi vsi listi. S takimi neslanostmi se kaže le lastna omejenost, ki ni nikomur v slavo.

Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželne zbora. Iz Gradca nam poročajo: Kot smo že včeraj javili, se koncem minolega tedna pričeta pogajanja med slovenskimi klerikalci in nemško dež. zbornico skupino ta teden nadaljujejo. Koncem konca so se klerikalci le vdali pritisku javnosti in povedali, kaj in katere točke da obsegajo pogajanja, katere so zbrali v petoro točk in sicer: 1. Postavitve ključa potom katerega se bodo v bodoče imenovali dež. uradniki iz obeh narodnostij. 2. Dež. šolski svet se ima deliti po vzorcu češkega v dve narodnostni sekciji. 3. Ustvari se deželni kulturni svet z narodnostnimi sekcijami. 4. Slovencem je ustreči v njih zahtevah o železniških, vodosplošarskih, cestnih in vinogradniških vprašanjih in 5. Pri avtonomnih oblastih se ima urediti jezikovno vprašanje v smislu enakopravnosti in kot to zahtevajo dejanske potrebe. Konference se tozadevno še nadaljujejo.

Nevarni ljudje. V ponedeljek zjutraj je vdrl prevzitek Pavel Komericki s svojima sinovoma Miho in Martinom v stanovanje tovarniške delavke Marije Veber v Oaberjhi pri Celju. Vzrok tega je bil razpor, ki se je vršil med Komerickimi in Veberjevo dan popel. Miha Komericki je sunil Veberjevo, da je padla po tleh, potem ji je prizadejal še par sunkov in jo s temi težkimi telesno poškodoval. — V mariborski okolici je prišlo v noči od nedelje na ponedeljek do hudega pretepa med slovenskimi delavci in nekim nemškutarskim trgovskim sodelnikom iz Mesta. Ko je mož enega delavcev sunil z ostro ostjo svoje palice v lice, so ga le ti prijel in stegli naka je oni potegnil svoj samokres in parkrat na delavce ustrelil, ne da bi bil koga zadel.

Mat in sin umrla na isti dan. Pretekli terek je umrla v Kranju g. Josipina Bodnar, žena vpokoje-nega nižjega železniškega uradnika g. Bodnarja v starosti 69. let. Isti dan je umrl sin g. Bodnarja v Gor-nji Šiški pri Ljubljani. Mat in sin sta torej umrla na isti dan.

V znamenju noža. Posesnikov sin Ivan Klemenčič iz Srednje vasi se je te dni sprl z nekim delavcem. Med prepriom je ta sunil z nožem Klemenčiča v lice in ga težko poškodoval.

Z maščevanja. Na originalen način se je skušal te dni maščevati nad svojim sosedom neki posesnikov sin iz Sapa pri Smarju. S sosedom sta bila v prepri. Preteklo so-boto je šel oni med 10. in 11. uro ponoči k gospodarskim poslopijem svojega sosedu, odtrgal je s silo vrata od svinjaka, vlekli jih nekaj

časa s seboj, nato pa jih je vrget strani. V svinjaku je bilo več mla-dih pujskov, ki so bili nato izročeni mrazu. Ko je drugi dan nato prišel njih lastnik k svinjaku, so bile ži-vali na pol zmrzle.

Tatinski pastir. Te dni je bilo posesniku Josipu Kodretu iz Sent Vida pri Vipavi med večerjo v kuhinji ukraden v njegovi spalni sobi iz miznice 370 K. Orožništvu se je drugi dan nato posrečilo dobiti storilca v osebi 14letnega Franceta Krušiča, ki je bil pri Kodretu usluž-ben kot pastir. Fante se je oni več-er neopaženo splazil v spalno so-bo, odprl je omaro s pomorenim ključem, ki si ga je sam napravil, ukradel je omenjeno svoto in jo skril v svojo posteljo. Mladega tatu je orožništvo aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Vipavi.

Grozen čin besnega ljubimca. V Hrinovju, v zvolenski stolici je ho-tel te dni čevljarški pomočnik Ivan Planočka vstreliti svojo 14letno ljubico Marijo Haslingerjevo. Sosedje pa so mu to zabranili. Deklica je zbežala pred pobesnelim ljubimcem v sobo, kjer se je zaklenila. Planočka pa je šel po sekuro in je začel razbijati vrata sobe. Da ne bi prišel noter, mu je zastavil pot sosed Pe-trael. Planočka ga je udaril s sekuro po glavi in ga je ubil. Nato se je vr-gel na deklinico mater, kateri pa se je posrečilo ubežati. Pobesneli člo-vek je na to izvelek iz sobe Marijo Haslingerjevo in jo je smrtno ranil. Nenadoma pa je potegnil iz žepa bri-tev in si je prerezal vrat. Malo časa na to je umrl.

Tragična smrt subrete. Pred dvema mesecema je angažiral last-nik zagrebškega »Orfeja« Loupal italijansko pevko 25letno Ido Avri-giovo iz Milana. Prekrasna brineta, pravi tip italijanske rase, je bila v »Orfeju« samo dva tedna. Nato se pogodba ni več ponovila. Ida ni bila za »Orfeja«; bila je nežna, občutli-va duša, zelo simpatična in se ni drvila za raznimi nenavadnimi pri-godki. Imela tudi ni nobenih stikov z drugimi ljudmi. Njen edini tova-riš je bil majhen kodrast psiček »Ni-ni« katerega je vedno vodila s se-boj. Ko je zapustila »Orfeja«, ni od-šla iz Zagreba; stanovala je več kot dva meseca v restavraciji »Pri treh krokarih« in je poučevala italijan-ščino. Naenkrat pa ji je »Nini« po-ginil. Krasna Ida se ni mogla na no-ben način potolažiti, neprestano je jokala in na tolažilne besede je od-govarjala samo: Pustite me! Edini moj tovariš me je zapustil in tega ne morem na noben način preboleti! Ljudje so se ji smejali in niso mogli razumeti njene bolesti. Ida ni nato nič več prišla iz svoje sobe. Prete-klj soboto zjutraj je opazil sluga, da prihaja iz stanovanja krasne Ide Aurighove gost dim. Siloma so od-prli vrata in ko so vstopili v sobo, se jim je nudila grozna slika: na postelji je ležala krasna Italijanka in se je borila s smrtno. Poleg postelje je bil napravljen ogenj. Italijanka se je z dimom zadušila in predno je prišla pomoč, je bila že mrtva. Na mizi se je našlo nekaj pisem, v ka-terih se je Ida poslovila s svojimi sorodniki.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Koliko nezakonskih otrok pride na posamezna mesta? Te dni se je izdala statistika, koliko nezakon-skih otrok se letno rodi po raznih mestih. Glasom te statistike pred-nači vsem Praga. Od sto rojenih jih je štiriinštrideset nezakonskih. Za Prago pride Dunaj z 32% neza-konskih otrok. Nato pride Stokholm z 31.4%, Budimpešta z 27.4%, Pariz in Monakovo z 26.5 in 24.4%. Nato sledi razne stopnje. V Bruslju pri-de n, pr. 16.6 nezakonskih otrok pri sto porodih, v Berlinu 15.9 a v Rotterdamu le 4.2 na sto. Škoda, da ne vemo, v koliki meri igra pri nas v Ljubljani v tem oziru svobodna ljubezen odločilno vlogo. Morda se najde tudi pri nas kakšna kapaci-te-ta, ki bi se hotela posvetiti temu »gi-banju«.

Futurizem v modi. Za pomlad se pripravila za naš damski svet nova senzacija. Futurizem pride v modo in sicer v klobukih. Tak futu-ristični klobuk bo imel na sebi veli-ko zmes rož, peres, mašen etc. Imel bo najmanj štiri barve, ki bodo med seboj kričale v groznem nasprotju, vijolet, rumeno, zeleno, roza, črno, belo — vse križem — pravi miš-maš. Kot važen del bo na klobuku sadje — posebno jabolka, kar spo-

minja na Evo in na prvi greh. Ko je letos neka dama hodila v Ljublja-ni v takem klobuku — je vzbujala smeh, prihodnjo sezono pa bo ta moda. Upati je da futurizem pro-pade tako hitro, kakor jumpchillot.

Monokel kot vzgojitelj. Morda se zgodi le malokdaj v življenju, da bi se smatralo nekaj, kar je imelo splošno na svoji strani tako malo simpatije kakor monokel, za vzgoj-valno sredstvo. In monokel, na ka-terega se ozremo vedno le s trpkim nasmehom, se je povzpel na visoko stopinjo vzgoje. Ako pomislimo na monokel, vidimo v duhu večalimanj olesnelo postavu z okamenelim obrazom in veseli smo, da se taka postava le malokdaj pokaže na uli-cah. Obsojati nošo monokla glede na higijeno, posebno očesno, more seveda samo strokovnjak. Ne bomo govorili, kako blagodejen vpliv ima lahko monokel na povečanje očes-nega vida, ako je namreč eno oko kratkovidnega človeka preskrblje-no z monoklom, a drugo ne. Ta fakt seveda ravno potrjuje pri vsakem nositelju monokla njegovo potrebo. Mi vendar ne ponižujemo ta drago-ceni predmet in se trudimo, da pri-znamo tudi njegove dobre strani. Kdor nosi monokel, se polagoma ne-hote odvađa vsega, o čemur je pre-pričan, da ga ne krasi. Poleg tega tudi na eno oko bolje vidi. Z mono-klom objarnejeni mož se ne sme niti hrupno smejati, niti preveč kihati ali kolcat. Sploh se mora v vsakem oziru ravnati po strogih zakonih gentlemana. Koliko privržencev in navdušencev bo imel ta okraščujo-či, vzgojevalni predmet med moškimi? V ženskem svetu jih bo imel goto-vo zelo malo.

Najbogatejša igralka na svetu je po angleških vesteh ameriška igralka Fanny Wardova, član Wal-dorfskega gledališča. Ta umetnica ne nosi samo na odru najdražje to-alette, ampak se oblači v nje tudi v pri-vatnem življenju. Za eno samo obleko plačuje pravilno 1200 do 5000 kron. Obleko nosi največ šest-krat, potem pa jo odloži in jo komu podari. Pred kratkim je kupila v ne-kem pariškem ateljeju soboljo ko-žuhovalo za 40.000 kron in prvi hermelinji plašč za 30.000 kron. Njen kinč je baže pravilčno krasen in dragocen. Med drugim ima perlov amulet za 200.000 kron in diamant-no tiaro za 100.000 liber(!) To zad-nje zveni malo preveč ameriško.

Kako se razumejo tatje in gojlu-fi med seboj. Z vsem napredkom časa korakajo tudi tatje in gojlu-fi. Tudi ti so napredovali v svoji obrti. Zdaj jim nič več ne gre za majhno denarnico, za zimsko suknjo ali za kako manj vredno stvar sploh. Med-narodni tatvi, ki seveda ne osredo-točijo svojega »delovanja« na eno mesto sveta, so si sestavili celo »strokovno« abecedo, ki pa jo je neki angleški, zelo skušen krimina-len uradnik slednjič vendarle raz-rešil. V Ameriki in na Angleškem se gibljejo »veliki« tatovi samo v elegantnih hotelih in barjih, kjer so jim za petami seveda tudi detektivi. Zločinci težko ločijo kriminalne uradnike od drugih gostov. Zato pa se prikrade v dotični hotel vedno kak njihov tovariš, ki se po zname-njih zmeni s svojim kolegom o ne-varnosti, o krasni tatvini, o posku-su, ki bi bil zaman itd. Ako tovariš izliže na tla malo svoje pijače, po-meni to, da je stopil v sobo detek-tiv. Ako položi dve užigalici kri-žem je to znamenje, naj tat, ki je vstopil v sobo, nemudoma zapusti lokal. Ako domači zločinec izpije na dušek vsebino kozarca, naznani s tem tatju, da spada pristni detek-tiv med one, ki se dajo lahko pre-variti. Poleg teh znamenj, ki se ti-kaajo detektivov, imajo mednarodni tatovi tudi znamenja, ki se tikajo onih, katere so si izvolili za svoj študijski objekt. Ako si je izvolil tujec kakega ubogega občana in mu domačin daje znamenje s tem, da si položi dva prsta na nos, ve njegov stanovski tovariš, da je občan po-božen in omejen človek in da si mo-ra tat pridobiti njegovo premoženje s tem, da se tudi on dela pobožnega in si tako pridobi simpatije svoje žrtve. Ako se tovariš-domačin zgra-bi za vrat, pomeni to, da je mož, ka-terega se naj okrade, neumen in da je delo lahko in varno. Če pa polo-ži vse štiri prste svoje desne roke na čelo, je to za potujočega tatu ne po-sebno veselo znamenje, zakaj žrtev je zelo prebrisana in se ne pusti prevariti. Tudi na vratih hotela

si dajejo tatovi svoja znamenja. Kri-žec na podboju pomeni svarilo, zvezdica prisotnost izvirnih gostov kolesce na vratih pa pomeni, da je v hotelu detektiv.

Ljubljana.

Med Slomškarji vre. Krivična razdelitev draginskih doklad je na-pravila tudi med Slomškarji hudo kri. Nekaterim celo ni prav, da je bilo prezrto napredno učiteljstvo, ker ko-nečno so vendarle njih tovariši, ki ži-ve z njimi v enakih razmerah in stis-kah. Pristni koritarji se pa jeze zara-di tega, ker so eni dobili 25%, drugi pa samo 20% doklade. To so tisti, ki so pri Slomškarji zgolj zaradi denar-ja in bi takoj izskočili, če bi se poli-tične razmere predurčile. Prvi bi izskočil Janko Nepomuk Jeglič, za njim pa Smrdelj itd.

Slomškova zveza« je najdra-žje društvo v Avstriji, zakaj nihče ni član iz prepričanja, ampak vse mora deželni odbor drago plačati, da jih drži v šahu. Ne zamerimo tega toliko Slomškarjem, ker je večino njih rev-ščina prisilila v to, gnusno je pa to od deželne odbora, da z denarjem davkoplačevalcev izkorišča učiteljsko bedo in revščino v strankarske namene. Fej!

Pritožba. Ko je šel začetkom tega tedna neki delavec v okrajno bolniško blagajno, da mu dajo zdrav-nika, so ga poslali k dr. Zajcu, kateri mu je dal zdravila in mu zapovedal, da mora ostati nekaj časa doma. Bol-nik je, kakor po navadi nesel list v bolniško blagajno, tam pa so mu re-kli, da to ni prav, in ga takoj poslali še k dr. Košenini. Tudi ta ga je spo-znal za bolnega, in mu rekel, da mora ostati doma, to pa zopet ni bilo všeč gospodom v blagajni in so poslali bolnika še k dr. Robidi. Dr. Robida pa mu je rekel: »Ti nisi toliko bolan, da bi ne mogel delati, tukaj imaš recept, pa pojdi delat! Tedaj pa je bilo šele gospodom v bolniški blagajni ustre-ženo. Bolnik, ti delaj, če moreš, če ne si pa tudi brez podpore lahko doma, samo da ob mesecu plačaš, za drugo nam ni mar.

Odvetniška vest. Predsednik »Slov. lovškega društva« g. dr. Ivan Lovrenčič je odprl v hiši gosp. Počivalnika, nasproti hotelu »Union« v I. nadstropju svojo odvetniško pisarno.

Slovanski klub. Na povabilo rav. Ivana Hribarja se je sešlo več-raj v mestni posvetovalnici okoli 20 zastopnikov raznih zavodov, slovan-skih društev itd., med njimi tudi žu-pan dr. Ivan Tavčar, podžupan dr. Triller i. dr. Ravatelj Ivan Hribar je pojasnil namen sestanka. Ustanovi naj se v Ljubljani »Slovanski klub«, kakor so podobni klubi tudi v drugih mestih. Namen kluba bo sprejemati slovanske goste, ki pridejo v Ljublja-no, združiti v sebi razne kruške in sploh skrbeti za zveze s slovanskim svetom. Sedanje razmere na jugu ka-žejo, da je potreben tak klub. Klub bi delal tudi na gospodarskem polju. Klub bo nepolitichen. Z izvajanja g. rav. Ivana Hribarja so se vsi stri-njali in se je izvolil pripravljalni od-sek, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor. To ustanovi-tev iz srca pozdravljamo.

Nova karikatura slikarja H. Smrekarja je izpostavljena v Schwentnerjevi izložbi. Slika pred-stavlja naše vpodablajoče umetnike v lepi skupini. Na najvišjem mestu sedi kot Jupiter akad. slikar Jakopič, na desni in levi sta mu žmitek in Do-linar: na zemlji je razpostavil kipar Zajc svoje skupine, za njim pa se vr-ste v značilnih pozah in oblekah: Vavpotič, Šantel, Strnen, Stepic, Ve-sel, Gaspari, Peruzzi i. dr. Slikar sam stoji ob strani v umetniški obleki. Slika vzbuja mnogo zanimanja in je bilo včeraj cel dan pred izložbo pol-no gledalcev.

Iz gledališke pisarne. Danes v četrtek zadnjič v sezoni lahko me-lodijozna veledramatična Weisova ljudska opera »Naskok na mlin«. (Ne-par). V soboto, dne 25. januarja prvič za nepar-abonante Strindbergova globoka tragikomedija »Upnik«, nato Courtelinova duhovita groteska »Ne-izprosní stražnik«. »Upnik« nam od-krije Strindbergovo mračno dušo bolj od vsakega literarnega eseja; pri premijeri je dosegel najlepši mo-ralni uspeh. V nedeljo popoldne dru-gič v sezoni priljubljena burka »Charleyeva tetka«, zvečer ob 7. pr-vič v sezoni burleskna opereta »Or-phéus v podzemlju«. Opera pripravlja »Madame Butterfly«.

Splošna volilna pravica za ženske. Po dolgotrajni borbi se je vendar enkrat posrečilo tudi našemu žensktvu dobiti na tem polju svojih zasluženih pravic in uverjeni smo, da bode vsak zaveden moški odobra-val ta korak, ki kaže novo dobo raz-voja in napredka tako v družabnem, kakor tudi v društvenem oziru. Oso-bito v zadnjem slučaju se bode žen-stvo v svojem posluževalo svojih pravic, da dokažejo moškimi, da so z njimi enakovredne. Zato je povsem umevno, da bodo to pravico izrabile osobito prvikrat na velikem pustnem korzu »Slavčeve« maskarade, kjer bodo pred polnočjo in po polnoči ime-le enako pravico pri vsakem plesu voliti plesalce, kakor moški plesalke. Torej nikakršnega sedenja in čakanja več; vsled tega žvela splošna in ena-ka volilna pravica vse povprek.

Mrtvoud ga je zadel. Pred-večerašnjem ob pol. 1. popoldne je zadel nenadoma mrtvoud na Hrva-škem trgu 52letnega posesnika Iva-na Črmeta iz Most. Mož se je sese-del. Mrtvoud ga je zadel na levo ro-ko in levo nogo. Črmeta so odpeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

Kadar se ženske stepejo. Predvečerašnjem zvečer sta se na Trnovskem predmestju začeli prep-i-rati dve ženski. Prepir se je končal s pretepom. Obe junakinji sta se ob-delovali s kuhinjskim orodjem. Eni izmed njiju je priletel v glavo železen pis-ker, ki je ženo težko poškodoval na levem očesu.

Umrli so v Ljubljani: Ana Valentinčič, zasebnica, 71 let. — Ma-tija Lenarčič, posesnik, 52 let. — Pavla Kajzer, posesnikova hči, 20 let. — Terezija Lovrač, strežnica, 41 let. — Alojzij Žibert, strojarski pomočnik, 46 let.

V mestni klavnicci se je zakla-lo od 5. januarja do 13. januarja t. l. 67 volov, 1 bik, 7 krav, 323 prašič-čev, 118 telet, 4 koštruni, 23 kozli-čev. Vpeljanega mesa je bilo 396 kg. Zaklane živine se je vpeljalo: 15 prašičev, 26 telet, 1 kozlič.

Lotrejske številke: Brno: 55, 73, 53, 14, 87. Gradec: 36, 14, 50, 79, 20.

Kinematograf »Ideal«. Danes se predvaja zadnjičkrat cirkuška dra-ma »Velika senzacija«, ki je zadovo-ljila docela vse obiskovalce. Tudi drugih sedem točk sporeda so prve vrste, posebno ugaja Prva ljubezen in komični film Luka kot ribič. Jutri tragedija v 2 delih »Pobožna prise-ga«. V soboto »Napan«, indijanska drama in »Srbi osvojili Leš«, učinko-viti bojni prizori.

Društva.

Odbor Pisateljskega podpor-nega društva vabi svoje člane na številno udeležbo pri občnem zboru za leto 1912., ki se bode vršil dne 24. prosinca leta 1913. ob polu 8. zvečer v restavraciji pri »Zlatem rogu« v posebni izbi. Vspored: Po-ročilo predsednikovo, tajnikovo, bla-gajnikovo in računskih pregledoval-cev ter eventualni predlogi.

Za Šiško in okolico velike važ-nosti je politično društvo »Vodnik« v Spodnji Šiški. Dolžnost vsacega naprednega Šiskarja bi bila, da bi bil član tega za Šiško prekoristnega društva. To društvo ima dne 25. jan-uarja 1193 ob polu 8. zvečer pri »Raci« v salonu svoj občni zbor. Želeti bi bilo, da se napredni Šiskar-ji udeležijo tega zborovanja polno-številno in da tudi pristopijo k dru-štvu kot člani.

Za knjižnico N. S. Z. ponovno prosimo vse tiste rodoljube, ki imajo kakšno prečitano knjigo na raz-polago, da jo blagovolijo pokloniti N. S. Z. Delavstvo posebno pa mla-dina je željna dobrega čtiva, zato upamo, da se bo marsikdo odzval tej prošnji. Zastojuje samo dopisni-ca na Narodno soc. zvezo, z naslo-vom kje in kaj se knjiga dobi in se knjižničar sam osebno zglesi ter knjigo sprejme. Hvaležno se sprejme vsaka knjiga.

Posredovalnica za delo in slu-žbe N. S. Z. Delo iščejo: 1 mizarski pomočnik, 1 ključavničarski pomoč-nik, 1 delavec in 1 služkinja za vsa dela. Posredovalnica N. S. Z. poslu-je brezplačno, ter so uradne ure vsako sredo in vsako soboto od 5. do 8. ure zvečer in vsako nedeljo in praznik od 9.—12. ure dopolne v društveni pisarni v »Narodnem domu«.

Tehnično osebje »Katoliške ti-skarne« v Ljubljani priredi družin-ski večer v soboto 25. januarja 1913

v sajoni restavracije »pri Levu« na Marije Terezije cesti. — Spored: Petje moškega okteta. Šaljivi nastopi. (Og.: Franjo pl. Sladovič in Anton Gundrum.) Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vinarjev. — Prebitek odpade »Dobrodelnemu društvu tiskarjev na Kranjskem« in stradalajočim delavcem v Vevčah, ter se zatorej preplačila hvaležno sprejemajo.

Fantovski ples prirede rožnodolski fantje v soboto, dne 25. januarja 1913 v gostilni g. Iv. Končana v Rožni dolini. Bogat spored. Cisti dobiček je namenjen »Sokolu in »Ciril-Metodovi družbi« na Viču. Začetek ob 8. zvečer — Vstopnina 20 vinarjev za osebo. — Ples. — K obilni udeležbi vabijo najljubše rožnodolski fantje.

Dne 9. februarja 1913 ob 9. uri dopoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni bolniške blagajne na Bledu Mlino št. 3. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismo, koleka prosto prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu do 1. februarja 1913.

Pevsko bralno društvo »Tomaj« v Tomaju priredi dne 2. februarja 1913 na pustno nedeljo zabaven večer v prostorih g. A. Černeta gostilničarja št. 10. Pri tem igra Sv. Ivanska godba. Ker je čisti dobiček namenjen v narodne namene, nadeja se odbor obile udeležbe. Program objavi se pravočasno. Odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Radečah priredi dne 2. svečana 1913 predpustni plesni venček v prostorih A. Gmeiner. Prosta zabava. Vstopnina 60 vin. za osebo. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

Cvičkarji.

(Konec.)

»Iz urada gre,« je zagodrnjal Sabla in glas mu je bil nizek bas. Kaj sem toliko časa? To ni mogoče. Da bi bil spal!

Stopil je pred zrcalo. Temnorjavi lasje so bili razmršeni in kuštravi, kot bi se bil tepel z burjo. Okrog zaspanih oči modri kolobarji. Lica splahnela, brez barve. Strmel je dolgo, skoro se ni poznal. Obrnil se je in omočil obraz. Začutil je žejo, lačen ni bil. In čim bolj se je trudil, da pozabi na žejo, tem bolj ga je žgalo v ustih, tembolj se je sušilo grlo. Pričelo se je mračiti in hitro se je temnilo.

Oblekel se je, počesal in šel. Stopil je na ulico in luči so že gorele. Zopet ga je zapelo v grlu, jezik je bil suh. Stopal je proti trgu, zapet do ušes. Mrzilo ga je. Čez trg je potegnil oster veter, da so zaplesali mokri popirji v velikem kolobarju in Sabla se je zgrozil.

Stopil je v gostilno in premeril vežo do posebne sobe. Pozdravil je, ko je vstopil in čelo se mu je razjasnilo. Vsi so bili zbrani in resno so se držali. Samo Drobntina je odzdravil. Obstal je, kakor je vstopil.

»Ali vas je pust obrcal? Saj še ni, vi pa ste kot bi pili jesih?«

»Kaj? Jaz nisem cvičkar, pa konec besedi; jaz pijem rumeno,« je skovikal Rumence.

»Tako je, in Češpla pije tudi rumeno; kaj nam mari, če nas je

ozmerjala,« je pridejal Lipovec in natočil rumeno vino vsem trem.

»Prav, da si prišel,« se je obrnil Rozgotec do Sabla, ki je slačil površnik. »Hitro sedi, se pomenimo.« Debelo je gledal Sabla in je sedel.

»Ti si spal,« je planil Mižon. »Lovili smo Javnost, kanalo, Zmerjala nas je.«

»Na prag je prišla vlačuga, na prag,« je vpil Pratika. »V blato sem pal. Lovili smo, lovili.«

»Tudi jaz sem jo,« se je odrezal Topoglav. »In kaj nam je rekla?«

»Cvičkarji,« so kriknili hkrati oni trije.

»In loviti smo jo vam pomagali; zato, ker je vas zmerjala. Mi tepci, kaj nas je brigalo? Sami vi bi je itak ne bili.«

»Molči Češpla,« se je vzpel Topoglav. Ali si jo vjel v tistem jarku? »Ali jo je pa Pratika v blatu, tepci,« je zarohnel Češpla.

»Enaki ste,« je zatulil Rozgotec. Ali ni Rumence prvi tekel? In kako! Samo hudičil je med potjo. Sedaj se pa usaja, da ni on.«

»Nisem, razžaljen nisem. Ti si prvi planil, Rozgotec. Zavijaš, kaj ne? Cvičkar si, pa je konec.«

»Kaj si dejal, budalo, ti Rumence, ali te podkurim?« je zrohnel Mižon.

»Kaj pa je vendar to: »cvičkar?« je Sabla preupil hrup.

Saj smo povedali. Javnost je rekla, ko je bilo tako in tako in to in to, ko si spal. Cviček pijo, sam cviček, zato so cvičkarji, je rekla Javnost, se je zagrohotal Češpla.

»Tudi vi ste ga včeraj in preje,« so zarjuli oni.

»Nismo, lažniki!«

»Kdo, kaj ste dejali, barabe?«

»Nismo, jezik za zobe, cvičkarji!«

»Nič niste boljši in cviček je boljši!«

»Ni, ni,« so tulili.

»Tista kislica! fuj!«

»Dajmo jim rumenčeto, da bodo videli.«

Zavihteli so stole.

»Ta kanala od Rumence ne ve niti, da je bil psovan od Javnosti, tako je zabit,« je rjul Rozgotec in dvignil, da bi udaril.

»Lopovi, trije smo, da bi nas in še Sabla je prišel, strahopetci! In ne ve niti, za kaj gre! Za tako važno stvar! Kdo je cvičkar? Vi!«

»Tudi vi žlampate cviček in pijani ste od rumenega in ste tudi cvičkarji. Kdor pije, pa je.«

»Nobeden od nas!«

Hrup je naraščal in vik in krik in stoli so ropotali...

»Kar še enkrat naj pride Javnost, pa naj pokaže vsakega posebej in vas bo pokazala,« je rjovel Češpla.

»Cvičkarji!« »Rumenčeti!«

Siloma so se odprla vrata, da se je Mižon opotekel čez mizo in prevrnil kozarce in mizo. Na pragu je stal krčmar, v eni roki dolgo pipo, v drugi korobač. Srepro je gledal zdaj vanje, zdaj na vino, ko se je zlivalo rumeno in rdeče in se mešalo v dolge curke, okoli Mižona, ki je sedel v tej rdečerumeni luži. Namršil je obrvi krčmar, vzdignil korobač in zagrmel: »Spat, pijanci, sicer — — —

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Divan za mir.

Carigrad, 22. januarja. Danes se je vršilo zborovanje turških notablov, (divan). Divan se je po dolgi debati in vsestran. referatih od strani vlade, izrekel za sprejetje kolektivne note velevladi in za sklenitev miru.

Carigrad, 22. januarja. Pred otvoritvijo divana je sultan sprejel Sabah Edina in Abdul Medjida, ki ložirata v sosednji palači poleg zborovalne skupščine. Princa sta prisostvovala seji. Zborovanje je otvoril v imenu sultana ministrski predsednik Kiamil-paša, nakar je generalni tajnik prečital kolektivno noto velevladi v turškem jeziku. Nato je veliki vezir Kiamil-paša podal natančno sliko o sedanjem notranjem in zunanjem položaju Turčije, finančni minister pa podrobno poročilo o obupnem finančnem položaju, v katerem se nahaja Turčija. Za njim je generalni skupščinski tajnik v imenu zunanega ministra Noradunghiana, ki se je radi boleznj opravičil, prečital referat zunanjega ministrstva o politični situaciji. Nato se je pričela generalna debata, katere se je udeležila cela vrsta najvišjih turških dostojanstvenikov, med njimi tudi bivši poslanec Mustafa-paša, bivši minister Azim-paša, Ferid-paša, general Fuad-paša, bivši poslanec Mahir-bej, bivši ministrski predsednik Said-paša, Rešid-paša in še cela vrsta drugih govornikov. Vsi govorniki so v svojem govoru naglašali, da je za Turčijo najboljša, če sprejme kolektivno noto velevladi. Skupščina je soglasno vzela na znanje vse vladne referate o notranjem in zunanjem političnem položaju Turčije. Vlada bo velevladnim odgovorila, da sprejme njih noto in je trdno prepričana, da bo našla pri velevladnih tako moralno kakor finančno podporo in da se bodo respektirale njene želje.

London, 22. januarja. Divana se je udeležilo okoli 80 najodličnejših turških dostojanstvenikov. Zborovanje je bilo končano ob četrti uri popoldne. Seja je bila tajna. Po odhodu iz zborovalne dvorane sta si veliki vezir Kiamil-paša in bivši veliki vezir Said-paša radostno segla v roko. Pred palačo je bilo zbrano le malo ljudstva.

Carigrad, 22. januarja. Takoj po končanem zborovanju divana se je sestaj ministrski svet k izvanredni seji, da redigira končno turški odgovor na noto velevladi, ki se izroči poslanikom še tekom današnjega večera.

Carigrad, 22. januarja. Seja ministrskega sveta je bila odgojena na jutri. Turški odgovor na kolektivno noto bo izročen veleposlanikom torej šele jutri v četrtek.

Carigrad, 22. januarja. Govori se, da so vsi člani divana soglasno glasovali za sprejetje kolektivne note in

za mir z balkansko zvezo. Vest o sklenitvi divana je vzbudila v Carigradu velikanski utis. Publika je vzela sklep divana z velikanskim zadovoljstvom na znanje.

Carigrad, 22. januarja. Politični turški krogi zatrjujejo, da bo sultan izdal v kratkem na narod slavnosten manifest.

London, 22. januarja. Tu pričakujejo, da bo mir sklenjen že v najbližnjem času. V Londonu vlada ne navadno optimistično razpoloženje. Turki bodo najbrže odnehali na vsej črti in sklenili brezpogojno mir z balkanskimi zavezniki.

VOJNA ODŠKODNINA.

London, 22. januarja. Delegati balkanskih zaveznikov so danes razpravljali o vojni odškodninski zahtevi. Velevladi se trudijo, da bi v tem oziru dosegle za Turčijo kolikor mogoče ugodne pogoje, da bo mir čimprej sklenjen.

DEMISIJA VOJVODE PUTNIKA.

Belgrad, 22. januarja. Vesti nekaterih listov, da namerava šef generalnega štaba, vojvoda Putnik podati svojo demisijo, so navadna izmišljotina.

POSLANIŠKA REUNIJA.

London, 22. januarja. Poslaniška konferenca bo danes prvič razpravljala o vprašanju omejitve Albanije. Srbski memorandum s specijalnimi ključnimi je že v rokah poslanikov. Po srbskem načrtu ima iti srbsko-albanska meja ob razvodju med Jadranskim morjem, prespanskim in obridskim jezerom. Skader in Peč imata pripasti Črnigori. Prizren in Prilep pa Srbiji.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložit znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prodajam dve mali hiši po jako nizki ceni. Pod Rožnikom 267.

Kupim dobro ohranjeno moško kolo. Ivan Rozman, Ciril-Metodova ulica 13.

Samostojna šivilja v večjem kraju na deželi, želi vstopiti kot pomočnica k šivilji v Ljubljani. Pisma na »Prvo anonončno pisarno« pod šifro »Izučena 1315«.

KORESPONDENCA.

Gospodična želi znanja s solidnim, neoženjenim 40letnim železniškim uradnikom. Pisma pod šifro »Majna« na »Prvo anonončno pisarno«.

Celo ali delno staro, umetno

zobovje

kupuje Fr. Koltsch za polno ceno materjala samo v petek 24. t. m. v Ljubljani hotel pri Mallču (Stadt Wien) soba št. 9. I. nad.

Cenjenim gostom in sl. občinstvu naznanjam, da priredim danes 23. t. m.

domačo

plesno veselico

v Aurovi restavraciji

Wolfova ulica šte. 12.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Za obilen obisk se priporoča

Ludovik Rožkar, restavrater.

V Ljubljani, na Miklošičevi cesti šte. 8
.: .: nasproti »Uniona« sem odprl .: .:
odvetniško pisarno.
Dr. Ivan Lovrenčič.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantiljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

»Angleško skladišče oblek«

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 ³/₄ %

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšje uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

.... Cene najnižje!

Notni stavek.